

Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk
Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant

Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Betreft: Gewogen stemmen in Statencommissies
Datum: 7 februari 2013
Briefnummer: 3354369

Geachte mijnheer de minister,

Uw brief d.d. 20 november 2012 (kenmerk 2012-000060605241) heb ik op 22 november 2012 ontvangen. In uw brief verzoekt u mij, in mijn hoedanigheid van voorzitter van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant, te bevorderen dat de Staten hun besluit tot invoering van een systeem van gewogen stemming bij de Statencommissies heroverwegen. Op 17 januari jl. heb ik u een tussenbericht gestuurd, omdat u in uw brief van 20 november jl. hebt verzocht binnen twee maanden op de hoogte te worden gesteld. In dit tussenbericht heb ik aangekondigd dat ik u namens Provinciale Staten spoedig een inhoudelijke reactie zou toesturen, nadat het presidium van Provinciale Staten over deze kwestie op 4 februari jl. opnieuw zou hebben gesproken. De inhoudelijke reactie treft u hierbij aan.

Namens een meerderheid van het presidium, dat bestaat uit de fractievoorzitters van de tien in Provinciale Staten vertegenwoordigde fracties, wijs ik u graag nogmaals op de overwegingen die hebben geleid tot het besluit van Provinciale Staten om over te gaan tot een systeem van gewogen stemming in Statencommissies. Een systeem van gewogen stemming is wenselijk, omdat een stemming in commissieverband een betere afspiegeling weergeeft van de verhoudingen in Provinciale Staten. Belangrijker nog is dat met een systeem van gewogen stemming voor de leden van grotere fracties de druk om bij commissievergaderingen aanwezig te zijn minder groot wordt, omdat bij eventuele stemming de getalsverhoudingen in Provinciale Staten maatgevend zijn. Met een systeem van gewogen stemming in Statencommissies kan de werkbelasting van Statenleden worden verminderd of kan worden deelgenomen aan andere activiteiten, waarmee een efficiëntere besteding van de tijd kan worden gerealiseerd.

Tot slot is het bij een stelsel van gewogen stemming niet noodzakelijk om bij ziekte of onverwachte afwezigheid van een commissielid een plaatsvervanger voor die persoon op te roepen aan de commissievergadering deel te nemen. Provinciale Staten hebben zich bij hun besluit om tot een systeem van gewogen stemming over te gaan, gebaseerd op een advies aan het presidium van Provinciale Staten van emeritus hoogleraar prof. mr. C.A.J.M. Kortmann. Dit advies is u bij brief van 4 juni 2012 toegezonden.

Als gevolg van het besluit luidt artikel 15, derde lid, van het Reglement op de statencommissies sinds 20 januari 2012 als volgt:

‘In geval van stemming worden de per fractie uit te brengen stemmen gewogen naar (evenredigheid van) het aantal zetels dat de desbetreffende fractie in een voltallige vergadering van Provinciale Staten heeft’.

De invoering van een systeem van gewogen stemming leidt er niet toe dat een commissielid *namens* anderen zou stemmen. Een lid stemt nog steeds op eigen naam. Deze stem bezit echter wel een bijzondere waarde, te weten het aantal zetels dat de fractie waarvan een commissielid deel uitmaakt in Provinciale Staten, bezit. Een vergelijking valt te maken met de verkiezingen voor de Eerste Kamer – zonder dat deze geheel opgaat, daar het daar gaat om verkiezingen – waarbij de waarde van een stem afhankelijk is van het aantal inwoners van de provincie.

Uit uw brief d.d. 20 november 2012 maakt het presidium van Provinciale Staten op dat u vasthoudt aan het standpunt van uw ambtsvoorgangers dat een systeem van gewogen stemming zonder uitdrukkelijke wettelijke grondslag niet mogelijk is. U benadrukt echter ook dat Statencommissies geen bevoegdheid hebben om extern werkende besluiten te nemen. De Statencommissies van onze provincie hebben, overeenkomstig hetgeen hierover in de Provinciewet is vastgesteld, tot doel om de besluitvorming van Provinciale Staten voor te bereiden. De commissies voeren daartoe overleg met het college van Gedeputeerde Staten of de commissaris van de Koningin. Na afloop van het overleg brengen de commissies (slechts) adviezen uit aan Provinciale Staten over de vraag of een Statenvoorstel rijp is voor behandeling in de vergadering van Provinciale Staten. Over de interne vergaderorde en werkwijze worden wel besluiten – zonder externe werking – genomen. In het licht van het voorgaande blijven wij van oordeel dat de bepaling in kwestie van het Reglement niet in strijd is met het recht.

Niettemin bestaat de bereidheid u tegemoet te komen, en wel als volgt.

U stelt in uw brief dat er feitelijk geen reden is om met een systeem van gewogen stemming te werken, nu de Statencommissies geen op rechtsgevolg gerichte besluiten kunnen nemen.

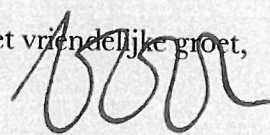
Een meerderheid van het presidium is van oordeel dat er om dezelfde reden dan ook geen bezwaar hoeft te zijn om wél met een systeem van gewogen stemming te werken. De meerderheid van het presidium betreft uw opmerking graag bij een column van de hoogleraar staatsrecht prof. mr. D.J. Elzinga (hierna: Elzinga) in Binnenlands Bestuur van 7 december 2012. Elzinga besteedt in deze column aandacht aan het besluit van Provinciale Staten van Noord-Brabant om een stelsel van gewogen stemming te gebruiken. Aan het einde van zijn column schrijft Elzinga dat het verbod van gewogen stemmingen geen belemmering zou hoeven vormen voor het peilen hoe de stemming in Provinciale Staten mogelijk ligt. Letterlijk staat er: 'Indien de voorzitters 'de stemming peilen' in commissies, dan is daarmee in de regel wel min of meer duidelijk hoe de verhoudingen liggen bij een formele stemming in de raad'. De meerderheid van het presidium beschouwt dit als een mogelijkheid waarmee voortaan zal worden gewerkt. Het is een efficiënte manier om in commissieverband rekening te houden met de besluitvorming door Provinciale Staten door uit te gaan van een 'gewogen peiling' ten aanzien van de advisering aan Provinciale Staten. Ook ten aanzien van besluiten over de interne vergaderorde en werkwijze wil de meerderheid van het presidium gebruik maken van een 'gewogen peiling'. Deze besluiten hebben immers evenmin externe werking.

Uit uw brief d.d. 20 november jl. blijkt dat u van oordeel bent dat het Reglement op de statencommissies, voor zover het een systeem van gewogen stemming betreft, in aanmerking komt voor spontane vernietiging wegens strijd met het recht. Het presidium heeft deze mededeling opgevat als invulling van stap 3 van de zogenoemde interventieladder uit het Beleidskader Schorsing en Vernietiging. De passage over gewogen stemming zal uit het Reglement worden verwijderd. De meerderheid van het presidium meent dat er met deze aanpassingen geen reden tot schorsing meer bestaat (stap 4 van de interventieladder).

Het presidium stelt het overigens op prijs als een delegatie op grond van artikel 10:41, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de gelegenheid krijgt tot *mondeling* overleg, voordat u het Reglement op de statencommissies voor vernietiging zou willen voordragen. Bovenal hoopt het presidium echter dat het zo ver niet hoeft te komen.

Ik vertrouw erop u hiermee namens het presidium van Provinciale Staten voldoende op de hoogte te hebben gesteld. Indien u aanvullende vragen hebt, kunt u zich uiteraard wederom tot mij wenden.

Met vriendelijke groet,

W.B.H.J. van de Donk